

Пчеларството в България през 2022 година

Към 1^{ви} октомври 2022 г. броят на пчелните семейства е 823.3 хил. броя, което е с 1.8% по-малко от 2021 г. Пчелните семейства, от които е добиван мед през 2022 г., се увеличават с 1.1% и достигат 672.2 хил. броя, произведеният пчелен мед е 11 944 тона, което е с 2.6% повече спрямо 2021 г. Средният добив от едно пчелно семейство е 17.8 кг, като увеличението е с 1.7% в сравнение с предходната 2021 година.

През наблюдаваната година е произведен 4.0 тона пчелен клей (прополис) и над 47 тона цветен прахец. Броят на стопанствата с пчелни семейства намалява до 10 224 (-5.3%) през 2022 година. С 8.6% намалява броят на стопанствата, в които се отглеждат от 1 до 49 пчелни семейства. Стопанствата с 50 и повече пчелни семейства намаляват с 2.4%. Средният брой на отглежданите пчелни семейства в едно стопанство се увеличава с 3.8% до 80.5 броя/стопанство. Общо през 2022 г. са загинали почти 45 хиляди пчелни семейства.

За изследвания период са продадени 4 441 тона пчелен мед на преработвателните предприятия, директно са продадени 2 127 тона, на търговците на дребно – 461 тона, за промишлеността – 510 тона, а за собствена консумация са отделени 1 437 тона.

Таблица 1

Стопанства, пчелни семейства и производство на пчелен мед по статистически райони през 2022 година						
Статистически зони (NUTS 1) и статистически райони (NUTS 2)	Стопанства с пчелни семейства към 01.10.2022 г.	Пчелни семейства към 01.10.2022 г.	Пчелни семейства, от които е добиван мед	Среден брой пчелни семейства	Добит пчелен мед	Среден добив на мед от едно пчелно семейство
	(брой)	(брой)	(брой)	(брой)	(тона)	(кг)
България	10 224	823 250	672 163	80.5	11 944	17.8
<i>Северна и Югоизточна България</i>	<i>7 685</i>	<i>690 069</i>	<i>568 968</i>	<i>89.8</i>	<i>10 619</i>	<i>18.7</i>
Северозападен	1 730	136 483	117 564	78.9	2 080	17.7
Северен централен	2 101	188 121	158 559	89.5	3 270	20.6
Североизточен	1 946	189 906	156 749	97.6	3 181	20.3
Югоизточен	1 908	175 559	136 096	92.0	2 088	15.3
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	<i>2 539</i>	<i>133 181</i>	<i>103 195</i>	<i>52.5</i>	<i>1 325</i>	<i>12.8</i>
Югозападен	825	41 600	35 251	50.4	378	10.7
Южен централен	1 714	91 581	67 944	53.4	947	13.9

Източник: Министерство на земеделието, отдел “Агростатистика”, анкета “Пчеларството в България”

Таблица 2

Унищожени пчелни семейства и загуби, нанесени по различни причини през 2022 г. по статистически райони						
Статистически зони (NUTS 1) и статистически райони (NUTS 2)	Общо унищожени пчелни семейства (брой)	в т.ч.				Изменение 2022/2021 (%)
		от отравяне	от болести	от глад	по други причини	
		(брой)	(брой)	(брой)	(брой)	
България	44 663	8 518	7 509	4 947	23 689	-45.2%
<i>Северна и Югоизточна България</i>	<i>34 334</i>	<i>7 290</i>	<i>4 250</i>	<i>4 312</i>	<i>18 482</i>	<i>-49.6%</i>
Северозападен	5 570	1 798	681	1 505	1 586	-16.2%
Северен централен	9 239	1 063	2 186	1 715	4 275	-40.7%
Североизточен	5 938	878	334	910	3 816	-74.1%
Югоизточен	13 587	3 551	1 049	182	8 805	-40.9%
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	<i>10 329</i>	<i>1 228</i>	<i>3 259</i>	<i>635</i>	<i>5 207</i>	<i>-22.4%</i>
Югозападен	2 170	186	110	184	1 690	-40.4%
Южен централен	8 159	1 042	3 149	451	3 517	-15.6%

Източник: Министерство на земеделието, отдел “Агростатистика”, анкета “Пчеларството в България”

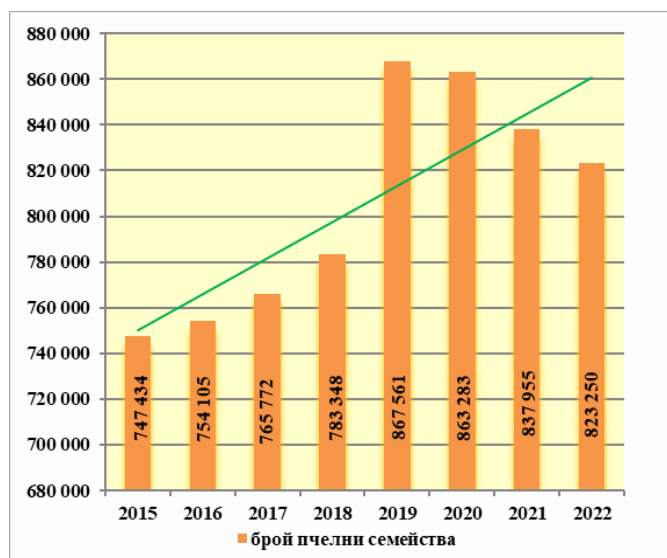
Резултати и анализи

Таблица 3

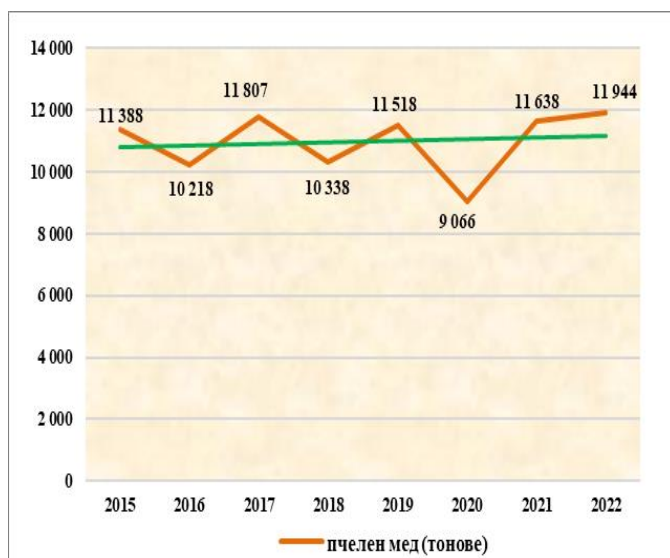
Пчелни семейства по статистически райони през 2021 и 2022 година						
Статистически зони (NUTS 1) и статистически райони (NUTS 2)	Пчелни семейства към 01.10.2021 г.	Пчелни семейства към 01.10.2022 г.	Изменение 2022/2021	Пчелни семейства, от които е добиван мед през 2021 г.	Пчелни семейства от които е добиван мед през 2022 г.	Изменение 2022/2021
	(брой)	(брой)	(%)	(брой)	(брой)	(%)
България	837 955	823 250	-1.8%	665 020	672 163	1.1%
Северна и Югоизточна България	701 869	690 069	-1.7%	564 338	568 968	0.8%
Северозападен	142 806	136 483	-4.4%	115 720	117 564	1.6%
Северен централен	192 068	188 121	-2.1%	161 016	158 559	-1.5%
Североизточен	188 499	189 906	0.7%	155 358	156 749	0.9%
Югоизточен	178 496	175 559	-1.6%	132 244	136 096	2.9%
Югозападна и Южна централна България	136 086	133 181	-2.1%	100 682	103 195	2.5%
Югозападен	41 274	41 600	0.8%	34 005	35 251	3.7%
Южен централен	94 812	91 581	-3.4%	66 677	67 944	1.9%

Източник: Министерство на земеделието, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

Графика 1. Отглеждани пчелни семейства (брой)

Графика 2. Производство на пчелен мед в България

Източник: Министерство на земеделието, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

Таблица 4

Разпределение на стопанствата според броя на отглежданите пчелни семейства									
Брой пчелни семейства в стопанство	Стопанства към 1 ^{-ви} октомври			Пчелни семейства към 1 ^{-ви} октомври			Среден брой пчелни семейства		
	2021 г.	2022 г.	Изменение 2022/2021	2021 г.	2022 г.	Изменение 2022/2021	2021 г.	2022 г.	Изменение 2022/2021
	(брой)	(брой)	(%)	(брой)	(брой)	(%)	(брой)	(брой)	(%)
от 1 до 9	1 188	1 238	4.2%	5 942	5 882	-1.0%	5.0	4.8	-4.0%
от 10 до 49	3 945	3 455	-12.4%	92 751	79 340	-14.5%	23.5	23.0	-2.1%
от 50 до 149	3 819	3 383	-11.4%	347 585	298 194	-14.2%	91.0	88.1	-3.2%
150 и повече	1 849	2 148	16.2%	391 677	439 834	12.3%	211.8	204.8	-3.3%
Общо	10 801	10 224	-5.3%	837 955	823 250	-1.8%	77.6	80.5	3.8%

Източник: Министерство на земеделието, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

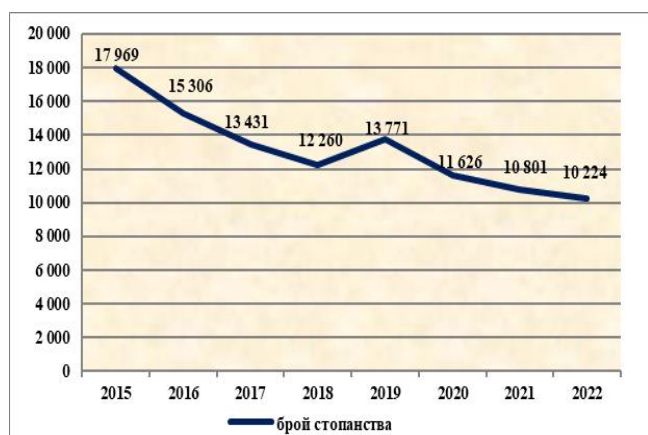
Таблица 5

Реализация на пчелен мед и средни продажни цени					
Вид реализация	Количество реализиран пчелен мед през 2021 г.	Средна цена* през 2021 г.	Количество реализиран пчелен мед през 2022 г.	Средна цена* през 2022 г.	Изменение на средната цена 2022/2021
	(тона)	(лв./кг)	(тона)	(лв./кг)	(%)
Директни продажби на краен потребител	1 952	8.19	2 127	8.90	8.7%
Директни продажби на търговците на дребно	277	8.45	461	8.27	-2.1%
Продажби на преработвателни предприятия	5 667	5.67	4 441	5.85	3.2%
Продажби за промишлеността	209	5.53	510	5.91	6.9%
Общо продажби	8 105	6.37	7 539	6.86	7.7%
За собствена консумация и подхранване на пчели	1 540	-	1 437	-	-

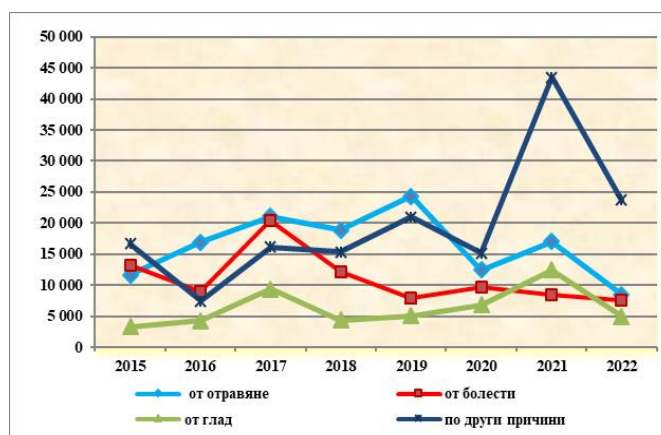
* Цените са без ДДС.

Източник: Министерство на земеделието, отдел "Агростатистика", анкети - "Пчеларството в България"

Графика 3. Стопанства с пчелни семейства

Графика 4. Унищожени пчелни семейства (брой)

Източник: Министерство на земеделието, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

Таблица 6

Профилактични мероприятия и подхранване на пчелните семейства през 2021 и 2022 г.						
Мероприятия	2021 г.		2022 г.		Изменение 2022/2021	
	Пчелни семейства	Среден разход за 1 пчелно семейство	Пчелни семейства	Среден разход за 1 пчелно семейство	Пчелни семейства	Среден разход за 1 пчелно семейство
	(брой)	(лв.)	(брой)	(лв.)	(%)	(%)
Третиране срещу вароатоза	832 386	5.46	810 439	6.61	-2.6%	21.1%
Есенно подхранване	576 988	7.41	539 411	8.80	-6.5%	18.8%
Зимно подхранване	519 106	7.04	493 350	8.57	-5.0%	21.7%
Пролетно подхранване	582 396	7.38	581 579	9.24	-0.1%	25.2%
Други разходи	633 096	12.52	686 204	16.07	8.4%	28.4%

Източник: Министерство на земеделието, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

Таблица 7

Съхранение на пчелния мед и стойност на съхранението му (вкл. транспортни и складови разходи)					
Вид на съдовете за съхранение	Стойност за съхранение			Относителен дял на стопанствата, които използват съдове за съхранение по видове	
	2021 г.	2022 г.	Изменение 2022/2021	2021 г.	2022 г.
	(лв./кг)	(лв./кг)	(%)	(%)	(%)
В теневии	0.34	0.47	38.2%	69.6%	75.95%
Съгледени буркани	0.59	0.83	40.7%	42.4%	44.72%
В пластмасови опаковки	0.70	0.74	5.7%	2.4%	2.95%
Други опаковки	0.54	0.56	3.7%	1.2%	0.71%

Източник: Министерство на земеделието, отдел "Агростатистика", анкети „Пчеларството в България“

Таблица 8

Подвижно пчеларство				
Характеристики	(Ед. мярка)	2021 г.	2022 г.	Изменение 2022/2021 (%)
Пчелни семейства, включени в подвижно пчеларство	(брой)	28 518	26 182	-8.2%
Стопанства, практикували подвижно пчеларство	(брой)	294	236	-19.7%
Стойност на транспортните разходи и ветеринарните свидетелства	(лева/пчелно семейство)	11.14	14.44	29.6%

Източник: Министерство на земеделието, отдел "Агростатистика", анкети "Пчеларството в България"

През 2022 година само 13 стопанства с 3 030 пчелни семейства са посочили, че имат 21 споразумения (писмени или устни) със земеделски стопани за опрашване на култури.

Методологични бележки

Целта на анкетата е да се определи броят на пчелните семейства към 1^{ви} октомври 2022 г., добитият пчелен мед през календарната 2022 г., реализацията и средни цени (без ДДС) на реализирания пчелен мед, основните разходи по производството и съхранението на пчелен мед, както и да се събере информация за броя на унищожените пчелни семейства през 2022 година и причините за унищожаването им. Резултатите от изследването се използват за изготвяне на анализи и програми за сектора, както и за вземане на управленски решения при провеждане на аграрната политика в пчеларството. Нормативният документ в страната, на който се основава провеждането на статистическото изследване, е Националната статистическа програма за 2022 г. Резултатите от проведеното изследване са в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 1368/2015 на Съвета и Регламент (ЕС) № 1308/2013 относно мерките по отношение на помощта в сектора на пчеларството. Използваните определения и дефиниции в анкетата са аналогични на посочените в цитираните регламенти.

Изследвани статистически показатели:

1. Стопанства, отглеждани пчелни семейства, добив и реализация на пчелен мед – брой стопанства с пчелни семейства; брой пчелни семейства; добит пчелен мед – тонове; среден добив на мед – кг от 1 пчелно семейство; реализиран мед – тонове; цени на реализирания мед – лева за килограм.
2. Реализация на пчелен мед – директни продажби на краен потребител, продажби на търговците на дребно, за преработвателни предприятия, за промишлеността, собствена консумация от домакинството на стопанина.
3. Показатели за провеждане на профилактика, производствени и други разходи по отглеждане на пчелните семейства – стойност на профилактичните третираня срещу вароатоза, разходи за подхранване на пчелите, брой на унищожените пчелни семейства, подвижно пчеларство и съхранение на пчелния мед.

Въпросникът за провеждане на анкетата се състои от 22 въпроса и обхваща административна информация за стопанството, юридически статут, регистрационен номер на пчелина съгласно Наредба № 10 от 1 април 2015 г. за условията за регистрация и реда за идентификация на пчелните семейства, брой пчелни семейства, количество и реализация на произведения пчелен мед, производствени разходи и разходи, свързани със съхранението на пчелния мед.

Обхват, модел и обем на извадката – извадката (стратифицирана и случайна) е изготвена, като е използван списък на стопанствата с пчелни семейства от проведеното преброяване на земеделските стопанства в България през 2020 година и новосъздадените след 2021 година стопанства, информация за които е получена от регистъра на земеделските стопани по Наредба № 3/1999. Анкетирани са 2 985 стопанства с пчелни семейства. Организацията и контролът на анкетата се извършва от отдел "Агростатистика" при Министерството на земеделието.

Конфиденциалност – националните правила за определяне на конфиденциалността са дефинирани в Закона за статистиката. Съгласно чл. 25 не могат да се разгласяват или предоставят индивидуални статистически данни, както и статистическа информация, която обобщава данните за по-малко от три статистически единици или за съвкупност, в която относителният дял на стойността на изучаван параметър на една единица е над 85 на сто от общата стойност на този параметър за всички единици от съвкупността.

Достъпност и прозрачност – данните за броя на пчелните семейства, унищожените пчелни семейства през годината, за количеството на добития пчелен мед и реализацията на меда са достъпни за потребителите на сайта на МЗм:

<http://www.mzh.government.bg/bg/statistika-i-analizi/izsledvane-zhivotnovdstvo/danni/>.

съобразно установения срок в Националната статистическа програма и в Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания, провеждани от Министерство на земеделието.

Разпределение на административните области по статистически райони (NUTS 2) – Северозападен: Видин, Враца, Монтана, Ловеч, Плевен; **Северен централен:** Велико Търново, Габрово, Разград, Русе, Силистра; **Североизточен:** Варна, Добрич, Търговище, Шумен; **Югоизточен:** Бургас, Сливен, Ямбол, Стара Загора; **Югозападен:** Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град, София област; **Южен централен:** Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Хасково.

Публикацията е приключена редакционно на 20 февруари 2023 г.

За контакти: Министерство на земеделието, отдел "Агростатистика"
E-mail: agrostat@mzh.government.bg

Композиция и печат: Министерство на земеделието,
отдел "Агростатистика"

Интернет страница на Министерство на земеделието:
<http://www.mzh.government.bg>